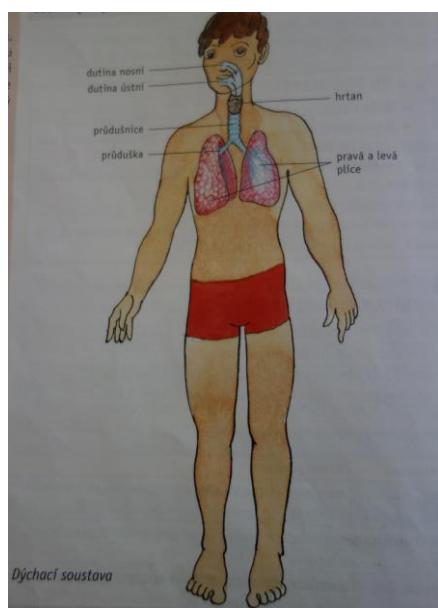

DÝCHACÍ SOUSTAVA (DS)

- fce. příjem kyslíku a výdech oxidu uhličitého
- tvoří je **pľíce+ dýchací cesty**
- dýchacími cestami proudí vzduch do plic (vdech) a zpět (výdech)
- vdechnutí 1) dutina nosní (přehřívání vzduchu a zbavení vzduchu nečistot) → nosohltan
→ hrtan → průdušnice → průdušky – vstup do plic
- 2) dutina ústní - hrtan → průdušnice → průdušky – vstup do plic
- v plicích se kyslík ze vzduchu váže na krevní barvivo → rozvod krví do celého těla
- nepotřebný oxid uhličitý veden krví z orgánů do plic a výdech (zbavení oxidu uhličitého)
- znečištění ovzduší – vdechování škodlivých a jedovatých látek dlouhodobě vede
k onemocnění organismu (velká města, průmyslová města)
- nebezpečí – kouření
- ve vzduchu bakterie, viry – mohou způsobit onemocnění dýchacích cest

Kontrolní otázky (zpětná vazba pro tebe): pokud na ně dovedeš odpovědět, tvoje studium bylo úspěšné. Byl/a by si úspěšný/á i při testu. Gratuluji.

- 1) Jaké 2 hlavní části tvoří dýchací soustavu?
- 2) Je lepší vdechovat vzduch nosem nebo ústy?
- 3) Kde se krev okysličuje (kyslík přechází do krve)?
- 4) Jaký plyn dýchací soustavou přijímáme a jakého se zbavujeme?

CÉVNÍ SOUSTAVA (CS; OBĚHOVÁ SOUSTAVA)

- fce. zásobování těla živinami a kyslíkem

odvod odpadních látek

- tvoří ji - **srdce cévy krev**

SRDCE

- dutý sval, pracuje jako pumpa

CÉVY

- **Tepny** – vedou krev od srdce (okysličená krev)
- **Žíly** – vedou krev do srdce (odkysličená, neokysličená krev)
- **Vlásečnice** – nejmenší

KREV

- dospělý člověk má 5 – 5,5 l krve

- červenou tekutinu

- hl. fce. (hlavní funkce) – přívod látek (kyslíku) a odvod odpadních látek (oxidu uhličitého)

- skládá se: krevní plazma (nažloutlá tekutina)

červené krvinky – fce. rozvod kyslíku

bílé krvinky – fce. obranyschopnost (imunita)

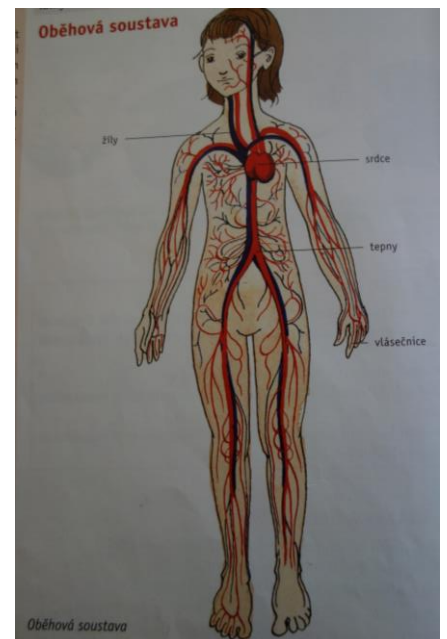
červené destičky – fce. srážení krve

- při větších ztrátách krve – nutno dodat krev = transfuze

- krev mohou darovat lidé = dárce krve

- máme 4 krevní skupiny A, B, AB, O

- pro srdce a cévy je důležitý odpočinek, zdravá životospráva a pohyb

Kontrolní otázky (zpětná vazba pro tebe): pokud na ně dovedeš odpovědět, tvoje studium bylo úspěšné. Byl/a by si úspěšný/á i při testu. Gratuluji.

- 1) Co tvoří oběhovou soustavu?
- 2) Jakou funkci plní bílé krvinky?
- 3) Jak se říká lidem, kteří darují krev?
- 4) Jaké máme krevní skupiny?
- 5) Jaké množství krve má dospělý člověk?